

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	5
--	----------

ВСТУП	6
--------------------	----------

Розділ 1

Теоретико-методологічна характеристика повноважень слідчого при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження	9
--	----------

- 1.1 Правова природа та система заходів забезпечення кримінального провадження у стадії досудового розслідування **9**
- 1.2 Поняття, правова природа, види та межі повноважень слідчого при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження **55**
- 1.3 Слідчий як суб'єкт доказування при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження **98**

Розділ 2

Самостійні повноваження слідчого при обранні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження	128
--	------------

- 2.1 Повноваження слідчого при здійсненні затримання особи без ухвали слідчого судді та звільненні затриманої особи **128**
- 2.2 Повноваження слідчого при здійсненні виклику та при неприбутті особи на виклик **147**
- 2.3 Повноваження слідчого при здійсненні тимчасового вилучення майна та його поверненні **165**

2.4 Повноваження слідчого при тимчасовому вилученні документів, що посвідчують користування спеціальним правом	189
Розділ 3	
Повноваження слідчого при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження, що застосовуються за ухвалою слідчого судді	204
3.1 Складання слідчим клопотань про обрання, зміну та скасування заходів забезпечення кримінального провадження	204
3.2 Участь слідчого у судовому розгляді клопотань про обрання, зміну та скасування заходів забезпечення кримінального провадження	259
3.3 Виконання слідчим ухвали слідчого судді про застосування заходів забезпечення кримінального провадження	293
ВИСНОВКИ	332
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	342
ДОДАТОК	405

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ВССУ – Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних і кримінальних справ

ГУНП – Головне управління Національної поліції

ЄРДР – Єдиний реєстр досудових розслідувань

ЄСПЛ – Європейський суд з прав людини

ЕЗК – електронні засоби контролю

ЗУ – Закон України

ІТТ – ізолятор тимчасового тримання

ККС ВС – Касаційний кримінальний суд у складі Верховного суду

КМУ – Кабінет Міністрів України

КПК – Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 р.

КПК України 1960 р. – Кримінально-процесуальний кодекс України 1960 року

НАБ України – Національне антикорупційне бюро України

САП – Спеціалізована антикорупційна прокуратура

ЦПК – Цивільний процесуальний кодекс України

п. – пункт

ст. – стаття

ч. – частина

ВСТУП

Інститут заходів забезпечення кримінального провадження є одним із центральних у кримінальному процесуальному праві, враховуючи цільову спрямованість цих заходів – досягнення дієвості кримінального провадження. Обрання, зміна, скасування заходів забезпечення кримінального провадження у досудовому розслідуванні є складною системою процесуальних дій слідчого, прокурора, слідчого судді, сторони захисту та інших учасників кримінального провадження. При цьому, попри те, що слідчий несе відповідальність за законність і своєчасність здійснення процесуальних дій, для чого застосування заходів забезпечення кримінального провадження є абсолютно необхідним, його повноваження у контексті обрання, зміни, скасування заходів забезпечення кримінального провадження є обмеженими, оскільки більшість заходів забезпечення кримінального провадження застосовується у досудовому розслідуванні за ухвалою слідчого судді. Однак слідчий все ж таки має повноваження щодо самостійного застосування деяких заходів забезпечення кримінального провадження, ініціювання обрання, зміни, скасування заходів забезпечення кримінального провадження перед прокурором, слідчим суддею, участі у розгляді деяких клопотань щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею, виконання ухвали щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження, участі у виконанні покладених на підозрюваного додаткових обов'язків.

Проблематика повноважень слідчого при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження розглядалася у кримінально-процесуальній доктрині, але наявні дослідження не мають системного та комплексного характеру. Зокрема, відповідні питання досліджувалися, по-перше, лише щодо окремих заходів забезпечення кримінального провадження у контексті загальної характеристики процедури їх обрання, зміни, скасування (О.Н. Агакерімов, Л.М. Бабіч, К.К. Білецька, О.В. Білоус, О.Д. Білоус, О.М. Бондаренко, К.Д. Волков, І.А. Воробйова, І.А. Галась, В.В. Горошко, Х.М. Грицак, М.І. Дерев'янку, І.Л. Дідюк, Є.В. Дояр, С.В. Завада, А.В. Захарко, С.О. Ковальчук, О.М. Коріняк, Т.О. Кузубова, Г.М. Куцкір, М.В. Лепей, К.Є. Лисенкова, Ю.В. Лук'яненко, А.М. Мартинців, А.М. Мельник, О.В. Мироненко, Н.С. Моргун, Ю.Д. Москалюк, О.В. Музиченко, А.В. Мурзановська, А.Е. Руденко, О.В. Сівак, В.І. Сліпченко, С.М. Смоков, М.І. Соф'їн, О.Ю. Татаров, Д.А. Чухраєв, Л.Д. Удалова, В.І. Фаринник, А.В. Чуб, О.В. Шульга, О.О. Юхно та ін.), причому більшість досліджень стосується саме запобіжних заходів; по-друге, у контексті мотивування кримінально-процесуальних рішень слідчого (О.І. Марочкін); по-третє, у контексті процесуальної діяльності слідчого (детектива) (Р.В. Войтюк, О.О. Кіпер, О.О. Лисецький). Відповідно, комплексно проблематика повноважень слідчого при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження у доктрині на основі КПК 2012 р. ще не розглядалася.

Метою цього дослідження є розробка системної концепції повноважень слідчого при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження; внесення науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства України у цій сфері.

Монографію написано на основі дисертації на тему «Повноваження слідчого при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження» на здобуття ступеня доктора філософії (081 – право), підготовленою І.П. Зіньковським як аспірантом кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія» під керівництвом д.ю.н., професора І.В. Гловюк та спільних публікацій співавторів, І.П. Зіньковського та І.В. Гловюк.

Автори висловлюють подяку за слушні зауваження щодо змісту монографії д.ю.н., професору Л.І. Аркуші, д.ю.н., доценту С.О. Ковальчуку, к.ю.н., доценту В.К. Волошиній, к.ю.н., доценту В.В. Луцику, к.ю.н., доценту М.І. Пашковському, к.ю.н. А.В. Мурзановській, к.ю.н. В.А. Завтуру, та рецензентам – д.ю.н., професору О.Г. Шило та д.ю.н., доценту В.О. Гринюку.

РОЗДІЛ 1

Теоретико-методологічна характеристика повноважень слідчого при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження

1.1 Правова природа та система заходів забезпечення кримінального провадження у стадії досудового розслідування

Термінологічне сполучення «заходи забезпечення кримінального провадження» не має нормативної дефініції, у силу чого актуалізується питання доктринальної його розробки та виявлення сутнісних ознак таких заходів. У кримінально-процесуальній доктрині після прийняття КПК 2012 р. розробляється відповідна проблематика, у тому числі і у частині формулювання визначення та виявлення ознак заходів забезпечення кримінального провадження, проте єдності ні на рівні визначення (що, без сумніву, неможливо), ні на рівні доктринальної інтерпретації правової природи не досягнуто. Виходячи з того, що наукова дефініція має відобразити спеціальні властивості певної категорії, визначення заходів забезпечення кримінального провадження має здійснюватися шляхом врахування іманентних цим заходам властивостей, що відображають правову природу відповідного інституту.

Аналіз наявних у літературі визначень, переліку ознак таких заходів дозволяє виділити ключові, на думку їх авторів, ознаки заходів забезпечення кримінального провадження: метою є досягнення дієвості кримінального провадження¹; «пронизують» усе кримінальне провадження²; державно-владний характер відносин, що виникають, розвиваються і припиняються під час застосування цих заходів³; примусовий характер⁴;

¹ Мартинців А. М. *Грошове стягнення як захід забезпечення кримінального провадження* : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Одеса, 2017. С. 193; *Кримінальний процес* : підруч. / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц [та ін.]; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2013. С. 256; *Кримінальний процесуальний кодекс України*: наук.-практ. комент. / відп. ред.: С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. Харків: Одіссеї, 2013. С. 322; *Кримінальний процес* : підруч. / Коваленко В. В., Удалова Л. Д., Письменний Д. П. (ред.). Київ : Центр учбової літератури, 2013. С. 164; Богатирьова О. І., Галай А. О., Гладун О. З. та ін. *Заходи забезпечення кримінального провадження*: наук.-практ. посіб. / за заг. ред. В. Т. Маляренка. Київ : Національна академія прокуратури України, 2015. С. 7; *Заходи забезпечення кримінального провадження*: навч. посіб. / О. В. Авраменко, Р. І. Благута, А. Я. Хитра. Львів : ЛьвДУВС, 2014. С. 7; Фірман О. В. *Заходи забезпечення кримінального провадження та їх класифікація*. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2014. №6. С. 236. URL: http://lsej.org.ua/6_2014/65.pdf (дата звернення: 18.06.2019); Миколенко О. М. *Критерії класифікації заходів забезпечення кримінального провадження та їх співвідношення з заходами кримінального процесуального примусу*. *Правова держава*. 2014. № 17. С. 83.

² Банчук О. А., Лобойко Л. М. *Кримінальний процес* : навч. посіб. Київ : Ваїте, 2014. С. 130; Фаринник В. І. *Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика*: монографія. Київ : Алерта, 2017. С. 31.

³ Банчук О. А., Лобойко Л. М. *Кримінальний процес* : навч. посіб. Київ : Ваїте, 2014. С. 130; Фаринник В. І. *Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика*: монографія. Київ : Алерта, 2017. С. 31; *Кримінальний процес* : підруч. / Коваленко В. В., Удалова Л. Д., Письменний Д. П. (ред.). Київ : Центр учбової літератури, 2013. С. 164.

⁴ Мартинців А. М. *Грошове стягнення як захід забезпечення кримінального провадження* : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Одеса, 2017. С. 193; *Кримінальний процес* : підруч. / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц [та ін.]; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : Право, 2013. С. 256; *Кримінальний процесуальний кодекс України*: наук.-практ. комент. / відп. ред.: С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. Харків: Одіссеї, 2013. С. 322; *Кримінальний процес* : підруч. / Коваленко В. В., Удалова Л. Д., Письменний Д. П. (ред.). Київ : Центр учбової літератури, 2013. С. 164; Богатирьова О. І., Галай А. О., Гладун О. З. та ін. *Заходи забезпечення кримінального провадження*: наук.-практ. посіб. / за заг. ред. В. Т. Маляренка. Київ : Національна академія прокуратури України, 2015. С. 8; *Заходи забезпечення кримінального провадження*: навч. посіб. / О. В. Авраменко, Р. І. Благута, А. Я. Хитра. Львів : ЛьвДУВС, 2014. С. 7; Сотнык Н. *Меры обеспечения уголовного производства: понятие и соотношение с уголовно-процессуальным принуждением*. *Legae*